

2. Ερωτηματολόγιο

Εισαγωγικά Στοιχεία

Το ερωτηματολόγιο αποτελεί ένα μέσο συλλογής δεδομένων, στο οποίο το υποκείμενο της έρευνας καλείται να απαντήσει γραπτώς σε μια σειρά από προσχεδιασμένες ερωτήσεις για κάποιο θέμα. Η χρησιμότητα του ερωτηματολογίου εξαρτάται κατά κύριο λόγο από την ποιότητα των ερωτήσεων, αφού είναι πολύ δύσκολο ή και αδύνατο να θέσει ο ερευνητής διευκρινιστικές ερωτήσεις εκ των υστέρων. Το σημαντικότερο πλεονέκτημά του είναι ότι μπορεί να απαντηθεί ανώνυμα, κάτι που διευκολύνει τους ερωτώμενους ως προς το να είναι απόλυτα ειλικρινείς.

Ανάλογα με τη μορφή της διατύπωσης, οι ερωτήσεις αναμένουν λιγότερο ή περισσότερο συγκεκριμένες απαντήσεις (κλειστές ή αντικειμενικού τύπου ερωτήσεις και ανοικτές ερωτήσεις). Στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου ο ερωτώμενος καλείται να εκθέσει τις απόψεις του σε ρέοντα λόγο. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου συνοδεύονται από εναλλακτικές και εκ των προτέρων δομημένες απαντήσεις, από τις οποίες ο ερωτώμενος επιλέγει εκείνη που τον αντιπροσωπεύει καλύτερα. Συχνά σε ένα ερωτηματολόγιο συνδυάζονται ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις .

Υπάρχουν τρεις δυνατότητες για το σχολείο που αποφασίζει να αξιοποιήσει το ερωτηματολόγιο ως μέθοδο άντλησης αξιολογικών δεδομένων:

1. Να επιλέξει κάποιο σταθμισμένο έτοιμο ερωτηματολόγιο -ερωτηματολόγιο που συνοδεύεται από πίνακες με τυπικούς βαθμούς, καθώς και δείκτες αξιοπιστίας και εγκυρότητας.
2. Να επιλέξει κάποιο αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο που έχει χρησιμοποιήσει άλλος ερευνητής σε παρόμοια έρευνα. Στην περίπτωση αυτή συχνά απαιτείται να γίνουν τροποποιήσεις και συμπληρώσεις, ώστε να ικανοποιούνται οι συγκεκριμένες απαιτήσεις του υπό διερεύνηση αντικειμένου, καθώς και οι ιδιαίτερες συνθήκες της σχολικής μονάδας.

3. Να κατασκευάσει το σχολείο το δικό του αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο, ανάλογα με τις πτυχές του αντικειμένου που επιθυμεί να διερευνήσει.

Στην αυτοαξιολόγηση το ερωτηματολόγιο μπορεί να αξιοποιηθεί σε περιπτώσεις που επιθυμούμε να συγκεντρώσουμε τις απόψεις των εκπαιδευτικών, των μαθητών ή των γονέων για ένα συγκεκριμένο θέμα. Για παράδειγμα, αφού προσδιορίσουμε τους κεντρικούς άξονες ενός θέματος, μπορούμε να διαμορφώσουμε ένα ερωτηματολόγιο με μικρό αριθμό ανοικτών ερωτήσεων (4-6 ερωτήσεις) για την καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με το υπό εξέταση αντικείμενο. Για το ίδιο θέμα μπορεί να διαμορφωθεί αντίστοιχο ερωτηματολόγιο για τους μαθητές και τους γονείς (με ερωτήσεις είτε διαφορετικές, ανάλογα με τις εμπειρίες της συγκεκριμένης ομάδας, είτε σχεδόν ίδιες με μικρές ίσως διαφορές στη διατύπωση), προκειμένου να αναδειχθούν οι διαφορές των απόψεων μεταξύ των τριών ομάδων για τα ίδια ζητήματα.

Βιβλιογραφικές Πηγές

Altrichter, H., Posch, P. & Somekh, B. (2001) *Οι εκπαιδευτικοί Ερευνούν το Έργο τους. Μια εισαγωγή στις Μεθόδους της Έρευνας Δράσης*, Δεληγιάννη, Μ. (μτφρ), Αθήνα, εκδόσεις Μεταίχμιο.

Cohen, L. & Manion, L. (1997) *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*, Μητσοπούλου, Χ. & Φιλοπούλου, Μ. (μτφρ), Αθήνα, εκδόσεις Έκφραση.

Hopkins, D. (1989) *Evaluation for school development*, Buckingham, Open University Press.

Javeau, C. (1996) *Η Έρευνα με Ερωτηματολόγιο. Το Εγχειρίδιο του Καλού Ερευνητή*, Τζαννόνε-Τζώρτζη, Κ. Ι. (μτφρ), Αθήνα, εκδόσεις Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.

Κυριαζή, Ν. (2002) *Η Κοινωνιολογική Έρευνα. Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών*, Αθήνα, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

MacBeath, J. (2005) *Self-evaluation: Models, Tools and Examples of Practice*, Nottingham, National College for School Leadership (NCSL).

Schratz, M. (1997) *Initiating change through self-evaluation: methodological implications for school development*, CIDREE Collaborative Project Self-Evaluation in School Development, Dundee, Scottish CCC.

Παραδείγματα Ερωτηματολογίου

1. Παράδειγμα ερωτηματολογίου με κλειστές ερωτήσεις:

Ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης εκπαιδευτικών σε σχέση με τη μαθησιακή διαδικασία.¹

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ		Πολύ συχνά 4	Συχνά 3	Κάποιες φορές 2	Σπάνια- Ποτέ 1
Παρακαλώ βάλτε ☒ στη στήλη που σας εκφράζει					
1.	Στο μάθημά μου εκτός από τη διδακτέα ύλη προσπαθώ:				
α.	Να μεταδώσω και επιπλέον γνώσεις συνδέοντας το αντικείμενό μου με άλλες επιστήμες				
β.	Να πείσω για τη χρησιμότητα της σχολικής γνώσης στην καθημερινή ζωή				
γ.	Να αναδείξω και να καλλιεργήσω τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες των μαθητών				
δ.	Να βοηθήσω για την ψυχική -κοινωνική ανάπτυξη				
ε.	Να βοηθήσω την μεθοδικότητα της σκέψης τους				
στ.	Να εμπνεύσω αξίες (ανοχή, αποδοχή ετερότητας)				
2.	Εκτός από τα διαγωνίσματα αξιολογώ τους μαθητές και με βάση:				
α.	Τις εργασίες στο σπίτι				
β.	Τη συμμετοχή τους στο μάθημα				
γ.	Τις παρουσιάσεις που κάνουν στην τάξη				
δ.	Τις ερωτήσεις που θέτουν				

¹ Χατζόπουλος, Α.(2011) Μια πρόταση αυτοαξιολόγησης του ελληνικού σχολείου με βάση την ευρωπαϊκή εμπειρία, στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://symbolostheologon.blogspot.com/2011/04/blog-post_8651.html

ε.	Τις πρωτοβουλίες που παίρνουν				
στ.	Την κριτική σκέψη και ικανότητα				
3.	Συνεργάζομαι με τους συναδέλφους μου στα θέματα επίδοσης των μαθητών /τριων				
4.	Χρησιμοποιώ τα αποτελέσματα τις αξιολόγησής μου για να πείσω τους μαθητές να βελτιωθούν				
5.	Η αξιολόγησή μου είναι αντικειμενική				
α.	Στο μάθημα μου βοηθώ τους αδύναμους μαθητές				
β.	Εξετάζω αν έχουν κάνει τις εργασίες σπιτιού, τις βλέπω όλες				
6.	Στο μάθημά μου :				
α.	Χρησιμοποιώ διάφορα μοντέλα διδασκαλίας				
β.	Την μαθητοκεντρική διδασκαλία, συνεργατική-πρωτοβουλιική μεθοδολογία				
γ.	Παροτρύνω για κριτική σκέψη και προκαλώ ερωτήσεις				
δ.	Χρησιμοποιώ παραδείγματα , έχω φαντασία				
ε.	Χρησιμοποιώ φυλλάδια-βιβλία, εποπτικό υλικό				
στ.	Χρησιμοποιώ αποκλειστικά δικό μου υλικό				
ζ.	Χρησιμοποιώ νέες τεχνολογίες, συσχετίζω τις εξωσχολικές πηγές μάθησης				
η.	Διδάσκω με διαφορετικό τρόπο ανάλογα				

	με το επίπεδο της κάθε τάξης				
θ.	Ασχολούμαι με όλους τους μαθητές				
ι.	Είμαι φιλικός προς τους μαθητές, έχω χιούμορ				
7	Το επίπεδο των μαθημάτων του σχολείου μου σε σύγκριση με τα άλλα σχολεία είναι	Πολύ καλό 4	Καλό 3	Μέτριο 2	Όχι τόσο καλό 1

2. Παράδειγμα ερωτηματολογίου μαθητών με κλειστές ερωτήσεις για το μάθημα και τις σχέσεις στην τάξη:

Το Ερωτηματολόγιο της Τάξης μου²

Οδηγίες

Αυτό που κρατάς στα χέρια σου δεν είναι διαγώνισμα, αλλά ένα απλό ερωτηματολόγιο που έχει σκοπό να συγκεντρώσει πληροφορίες για την τάξη σου. Με τη λέξη «τάξη» δεν εννοούμε την αίθουσα που κάνετε μάθημα, αλλά τους συμμαθητές σου, τα μαθήματα που κάνετε και όλη τη σχολική ζωή της φετινής χρονιάς. Στη συνέχεια υπάρχουν 25 προτάσεις. Διάβασε κάθε πρόταση προσεκτικά και κύκλωσε το Σ, αν συμφωνείς, ή το Δ, αν διαφωνείς με την πρόταση. Π.χ. «Τα περισσότερα παιδιά της τάξης μου είναι φίλοι μεταξύ τους». Σ (ΣΥΜΦΩΝΩ), Δ (ΔΙΑΦΩΝΩ). Δεν μπορείς βέβαια να κυκλώσεις και το Σ και το Δ, αλλά μόνο ένα από τα δύο.

1. Το μάθημα περνάει ευχάριστα. Σ Δ
2. Τα παιδιά τσακώνονται συνέχεια μεταξύ τους. Σ Δ
3. Στα διαλείμματα οι μαθητές παίζουν ανταγωνιστικά παιχνίδια και όχι συνεργατικά. Σ Δ
4. Τα μαθήματα και οι ασκήσεις που κάνουμε είναι εύκολες. Σ Δ
5. Οι περισσότεροι συμμαθητές μου είναι φίλοι μου. Σ Δ
6. Οι περισσότεροι δεν είναι ευχαριστημένοι με την τάξη μας. Σ Δ
7. Μερικοί συμμαθητές μου είναι «παλιόπαιδα». Σ Δ
8. Οι περισσότεροι μαθητές προσπαθούν να ξεπεράσουν στα μαθήματα τους άλλους. Σ Δ
9. Οι ασκήσεις που κάνουμε είναι δύσκολες και χρειαζόμαστε τη βοήθεια του δασκάλου. Σ Δ
10. Μερικά παιδιά δεν είναι φίλοι μου. ΣΔ
11. Η φετινή τάξη μας αρέσει Σ Δ
12. Στους περισσότερους συμμαθητές μου αρέσουν οι τσακωμοί. Σ Δ

---

² Βούλγαρης, Σ. & Ματσαγούρας, Η. (2004) «Σχέση και Επικοινωνία Εκπαιδευτικού-Μαθητή, Το ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης στο δημοτικό σχολείο», *Μάθηση και Διδασκαλία στην Κοινωνία της Γνώσης*, Ε΄ Πανελλήνιο Συνέδριο του ΚΕΕΠΕΚ, Αθήνα 26-28/11/2004.

13. Στους περισσότερους κατοφαίνεται, όταν δεν τα κατοφέρουν τόσο καλά όσο οι άλλοι. ΣΔ
14. Οι περισσότερες ασκήσεις μας δυσκολεύουν. Σ Δ
15. Τα περισσότερα παιδιά είμαστε καλοί φίλοι μεταξύ μας. Σ Δ
16. Στους περισσότερους δεν αρέσει η τάξη μας. ΣΔ
17. Οι περισσότεροι θυμώνουν όταν δεν γίνεται πάντα το «δικό» τους. Σ Δ
18. Οι περισσότεροι προσπαθούν πάντα να ξεπεράσουν τους άλλους. Σ Δ
19. Τα μαθήματα και οι ασκήσεις, που κάνουμε, είναι πολύ εύκολες. Σ Δ
20. Οι συμμαθητές μου συμπαθούνται μεταξύ τους. Σ Δ
21. Η τάξη μας είναι ευχάριστη. Σ Δ
22. Οι συμμαθητές μου τσακώνονται συχνά. Σ Δ
23. Οι περισσότεροι θέλουν πάντα να πρωτεύουν. Σ Δ
24. Οι ασκήσεις που κάνουμε είναι εύκολες και δεν χρειάζεται να μας βοηθάει ο δάσκαλος. Σ Δ
25. Οι μαθητές της τάξης μου αισθάνονται μεταξύ τους σαν καλοί φίλοι. Σ Δ

Να απαντήσεις προσεκτικά όλες τις ερωτήσεις.

3. Παράδειγμα ερωτηματολογίου μαθητών με κλειστές ερωτήσεις:

Οι στάσεις των μαθητών απέναντι στην παραδοσιακή-μετωπική και την ομαδική μορφή διδασκαλίας.³

Εισαγωγή: Το ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος μελέτης για τη διερεύνηση του κατά πόσο η παραδοσιακή-μετωπική και η ομαδική μορφή διδασκαλίας, καθώς και οι συνεπακόλουθοι ρόλοι του δασκάλου και των μαθητών, επηρεάζουν τις στάσεις των μαθητών απέναντι στις διαφορετικές αυτές μορφές διδασκαλίας.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΤΑΞΗ:

ΜΑΘΗΜΑ:

ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΑΙ:

αφού διαβάσεις με προσοχή την ερώτηση και τις απαντήσεις, να βάλεις σταυρό σε ένα μόνο τετραγωνάκι. Σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνεις κάποια ερώτηση, ζήτησε τη βοήθειά μου.

Καμιά απάντηση δεν είναι λαθεμένη, όλες είναι σωστές, αρκεί να απαντήσεις με ειλικρίνεια και να βάλεις το σταυρό, όπου εσύ νομίζεις.

1. Αισθάνεσαι έντονα ότι είσαι και εσύ μια ξεχωριστή προσωπικότητα και ότι προσφέρεις βοήθεια να προχωρεί η διδασκαλία

α. στην παραδοσιακή διδασκαλία,

β. στην ομαδική διδασκαλία:

1) Όχι, δεν αισθάνομαι :

1) Όχι, δεν αισθάνομαι :

2) Ναι, αισθάνομαι :

2) Ναι, αισθάνομαι :

---

³ Δερβίσης, Σ. (1996) Οι στάσεις των μαθητών απέναντι στην παραδοσιακή-μετωπική και την ομαδική μορφή διδασκαλίας, *Νέα Παιδεία*, τ. 79, σσ.40-64.

2α. Αισθάνεσαι ατομικά υπεύθυνος για διάφορες σχολικές εργασίες, όπως ασκήσεις, προβλήματα και άλλες εργασίες κατά τη διάρκεια της παραδοσιακής διδασκαλίας:

- 1) Όχι, δεν αισθάνομαι υπεύθυνος:
- 2) Ναι, αισθάνομαι υπεύθυνος:
- 3) Ναι, αισθάνομαι πολλές φορές:

2β. Αισθάνεσαι με τους συμμαθητές σου συνυπεύθυνος για διάφορες σχολικές εργασίες, όπως ασκήσεις, προβλήματα και άλλες εργασίες κατά την ομαδική διδασκαλία:

- 1) Όχι, δεν αισθάνομαι :
- 2) Ναι, αισθάνομαι:
- 3) Ναι, αισθάνομαι πολλές φορές:

3. Προσπαθείς με τις δικές σου δυνάμεις και με τη βοήθεια διαφόρων μέσων, όπως βιβλίων, να ερευνήσεις, να ανακαλύψεις και να αποκτήσεις τις γνώσεις κατά τη διάρκεια

α. της παραδοσιακής διδασκαλίας,

β. της ομαδικής διδασκαλίας:

α. Όχι, δεν προσπαθώ:

α. Όχι, δεν προσπαθώ:

β. Ναι, προσπαθώ:

β. Ναι, προσπαθώ:

γ. Ναι, προσπαθώ πολλές φορές:

γ. Ναι προσπαθώ πολλές φορές:

4. Αποφασίζετε με τους συμμαθητές σου να επιλέξετε κάποια βοηθητικά μέσα και να σχεδιάσετε πώς θα προχωρήσει η διδασκαλία σας

α. στην παραδοσιακή διδασκαλία,

β. στην ομαδική διδασκαλία:

1) Όχι, δεν αποφασίζουμε:

1) Όχι, δεν αποφασίζουμε:

2) Ναι, αποφασίζουμε:

2) Ναι, αποφασίζουμε:

3) Ναι, αποφασίζουμε πολλές φορές:

3) Ναι, αποφασίζουμε πολλές φορές:

5. Συζητάτε και κρίνετε τις διαφορές απόψεις σας για διάφορα θέματα-προβλήματα κατά τη διάρκεια

α. της παραδοσιακής διδ/λίας

β. της ομαδικής διδ/λίας

1) Όχι, δεν συζητάμε:

1) Όχι, δεν συζητάμε:

2) Ναι, συζητάμε:

2) Ναι, συζητάμε:

3) Ναι, συζητάμε πολλές φορές:

3) Ναι, συζητάμε πολλές φορές:

6. Εφαρμόζετε δημοκρατικές αρχές, δηλαδή προσέχετε το συμμαθητή σας, όταν μιλάει, ζητάτε την άδεια να μιλήσετε, υπακούτε σε κάποιον υπεύθυνα, παίρνετε αποφάσεις κατά πλειοψηφία κατά τη διάρκεια

α. της παραδοσιακής διδ/λίας

β. της ομαδικής διδ/λίας

1) Όχι, δεν εφαρμόζουμε:

1) Όχι, δεν εφαρμόζουμε:

2) Ναι, εφαρμόζουμε:

2) Ναι, εφαρμόζουμε:

3) Ναι, εφαρμόζουμε πολλές φορές:

3) Ναι, εφαρμόζουμε πολλές φορές:

7. Συνεργάζεσαι με τους συμμαθητές σου για να λύσετε διάφορα προβλήματα, να κάνετε διάφορες ασκήσεις και να αναπτύξετε διάφορα θέματα κατά

α. τη διάρκεια της παραδοσιακής διδ/λίας

β. της ομαδικής διδ/λίας

1) Όχι, δεν συνεργάζομαι:

1) Όχι, δεν συνεργάζομαι:

2) Ναι, συνεργάζομαι:

2) Ναι, συνεργάζομαι:

3) Ναι, συνεργάζομαι πολλές φορές:

3) Ναι, συνεργάζομαι πολλές φορές:

8. Σου αρέσει η παραδοσιακή διδασκαλία;

1) Όχι, δεν μου αρέσει:

2) Ναι, μου αρέσει:

3) Δεν με ενδιαφέρει:

9. Σου αρέσει η ομαδική διδασκαλία;

1) Όχι, δεν μου αρέσει:

2) Ναι, μου αρέσει:

3) Δεν με ενδιαφέρει:

4. Παράδειγμα ερωτηματολογίου εκπαιδευτικών με κλειστές ερωτήσεις:

Οι εξωτερικές σχέσεις του σχολείου⁴

Παρακαλώ βάλτε X όπου συμφωνείτε.

Ισχύει πλήρως 4

Ισχύει αρκετά 3

Ισχύει ελάχιστα 2

Δεν ισχύει 1

1. Το σχολείο μας επιδιώκει τη βοήθεια των γονέων σε παιδαγωγικά ζητήματα
2. Έχουμε πολύπλευρη δραστηριότητα
3. Η σχολική ζωή διαμορφώνεται και με τη συνεργασία των γονέων
4. Το σχολείο μας φροντίζει για τη δημοκρατική συνεργασία όλης της σχολικής κοινότητας
5. Στο σχολείο μας επικρατεί καλό παιδαγωγικό κλίμα
6. Υπάρχει συνεχής συνεργασία και κοινές πρωτοβουλίες γονέων-εκπαιδευτικών
7. Πληροφορώ τους γονείς για τις σχολικές και εξωσχολικές δραστηριότητες
8. Υπολογίζω τη γνώμη των γονέων σχετικά με το σχολείο και την τάξη
9. Οι γονείς στο σχολείο μας λαμβάνουν μέρος και σε παιδαγωγικές συζητήσεις .
10. Το σχολείο μας συνεργάζεται με εξωτερικούς παιδαγωγούς, ψυχολόγους, ιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς , παιδαγωγικά ιδρύματα, μουσεία , εκκλησία, παραγωγικές μονάδες , κ.ά.
11. Καλούνται ειδικοί επιστήμονες , συσχετίζονται με το μάθημα, μιλούν στους μαθητές/τριες
12. Το σχολείο μας λαμβάνει μέρος σε ευρωπαϊκά προγράμματα, αδελφοποιήσεις, επισκέψεις στο εξωτερικό
13. Λαμβάνει μέρος σε διασχολικούς αγώνες

---

⁴ Χατζόπουλος,Α. (2011) Μια πρόταση αυτοαξιολόγησης του ελληνικού σχολείου με βάση την ευρωπαϊκή εμπειρία, στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://symbolostheologon.blogspot.com/2011/01/blog-post_17.html

14. Γίνονται εκδηλώσεις ανοιχτές στο κοινό
15. Παρουσιάζουμε την εργασία μας στην κοινωνία (εφημερίδες-ιστοσελίδες-δραστηριότητες)
16. Από τη συνεργασία του σχολείου με την κοινωνία είμαι ευχαριστημένος
17. Πιστεύω ότι εργάζομαι σε ένα καλό σχολείο

4. Παράδειγμα ερωτηματολογίου εκπαιδευτικών με κλειστές ερωτήσεις για τη Διεύθυνση του σχολείου:

Κριτήρια ποιότητας-ερωτηματολόγιο για τη Διεύθυνση του σχολείου⁵

Τα παρακάτω κριτήρια ποιότητας με τη χρήση αξιολογικής κλίμακας (π.χ. Ισχύει πλήρως- 4, Ισχύει αρκετά -3, Ισχύει ελάχιστα -2, Δεν ισχύει -1) μπορούν να διαμορφώσουν ερωτηματολόγιο για την αποτίμηση της διοίκησης του σχολείου.

1. Συνεργασία με σύλλογο διδασκόντων

- 1.1 Η διεύθυνση εκτιμά τη γνώμη του συλλόγου, την εμπιστεύεται
- 1.2 Εφαρμόζει στην πράξη τις αποφάσεις του συλλόγου
- 1.3 Αναθέτει και διευθυντικά καθήκοντα σε εκπαιδευτικούς
- 1.4 Διδάσκει με το παράδειγμά της δημοκρατική διοίκηση
- 1.5 Ενημερώνει έγκαιρα για όλα τα εισερχόμενα έγγραφα
- 1.6 Ενημερώνει το σύλλογο για όλα τα καθήκοντα , τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα
- 1.7 Καλλιεργεί την ενδοσχολική συνοχή και συνεργασία (προλαμβάνει προβλήματα επικοινωνίας)
- 1.8 Κάνει αυτοκριτική και βελτιώνει το «ηγετικό» προφίλ
- 1.9 Διαχειρίζεται συνετά τους οικονομικούς πόρους του σχολείου, ενημερώνει το σύλλογο

2. Συνεργασία με γονείς, κοινωνία, εκπαιδευτικά ιδρύματα

- 2.1 Ενημερώνει συχνά, ερωτά για τα παιδιά τους, ενδιαφέρεται

---

⁵ Χατζόπουλος, Α.(2011) *Μια πρόταση αυτοαξιολόγησης του Ελληνικού σχολείου με βάση την Ευρωπαϊκή εμπειρία* , στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://symboulosthelologon.blogspot.com/2011/01/blog-post_17.html

- 2.2 Υπολογίζει τη γνώμη τους
- 2.3 Έχουν πάντα πρόσβαση
- 2.4 Επιλύει συγκαταβατικά και από κοινού τα διάφορα προβλήματα
- 2.5 Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για άνοιγμα του σχολίου στην κοινωνία
- 2.6 Συνεργάζεται με την επιστημονική κοινότητα
- 2.7 Οργανώνει παιδαγωγικές συναντήσεις για τους γονείς
- 2.8 Παροτρύνει για αδελφοποιήσεις και συνεργασία με άλλα σχολεία

3. Συνεργασία με μαθητές και μαθήτριες

- 3.1 Ακούει την άποψή τους, δέχεται την προσωπικότητα τους
- 3.2 Έχουν πρόσβαση ανά πάσα στιγμή στο γραφείο του
- 3.3 Καλεί το συχνά το 15μελές για να ακούσει τις απόψεις του
- 3.4 Σέβεται τη διαφορετικότητα των μαθητών
- 3.5 Προλαμβάνει αρνητικές καταστάσεις - Επιλύει συλλογικά τις προβληματικές καταστάσεις στο σχολείο

6. Παράδειγμα ερωτηματολογίου εκπαιδευτικών με κλειστές ερωτήσεις για τη Διεύθυνση του σχολείου:

Η Διεύθυνση του Σχολείου⁶

Παρακαλώ σημειώστε το βαθμό στον οποίο ισχύει καθένα από τα παρακάτω (Ισχύει πλήρως- 4, Ισχύει αρκετά -3, Ισχύει ελάχιστα -2, Δεν ισχύει -1):

1. Η διεύθυνση του σχολείου αναθέτει στους εκπαιδευτικούς και διοικητικά-διευθυντικά καθήκοντα
2. Η διεύθυνση του σχολείου υποστηρίζει τις καινοτόμες πρωτοβουλίες των εκπαιδευτικών. Η διεύθυνση παροτρύνει τους εκπαιδευτικούς να λαμβάνουν πρωτοβουλίες
3. Η διεύθυνση συνεργάζεται στα παιδαγωγικά ζητήματα:
  - α. Με το σύλλογο
  - β. Με τους μαθητές
  - γ. Με τους γονείς
4. Η διεύθυνση αποδέχεται την κριτική και την αξιοποιεί δημιουργικά
5. Οι μαθητές/τριες έχουν πάντα ελεύθερη πρόσβαση στο γραφείο της διεύθυνσης
6. Η διεύθυνση επιλύει παιδαγωγικά ζητήματα σε συνεργασία με το σύλλογο και τους γονείς
7. Η διεύθυνση ενημερώνει το σύλλογο για τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του και για τα δικαιώματά του
8. Η διεύθυνση ενημερώνει για όλη την εισερχόμενη αλληλογραφία του σχολείου
9. Η διεύθυνση προωθεί το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία
10. Φροντίζει για την συνεχή συνεργασία με τους γονείς
11. Ενδιαφέρεται ουσιαστικά για την καλή παιδαγωγική πορεία του σχολείου

---

⁶ Χατζόπουλος, Α.(2011) *Μια πρόταση αυτοαξιολόγησης του Ελληνικού σχολείου με βάση την Ευρωπαϊκή εμπειρία*, στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://symbolostheologon.blogspot.com/2011/01/blog-post_17.html

12. Στις συνεδριάσεις τα παιδαγωγικά θέματα είναι σε απόλυτη προτεραιότητα
13. Ενδιαφέρεται για την υλοποίηση των αποφάσεων του συλλόγου
14. Με ενημερώνει για θέματα που αφορούν το πρόσωπό μου και τη θέση μου στο σχολείο
15. Η διεύθυνση με ενημερώνει για τους οικονομικούς πόρους του σχολείου
16. Έχω στη διάθεσή μου όλα τα βοηθητικά μέσα για το μάθημά μου: φωτοτυπίες, αίθουσα υπολογιστών, κ.ά.
17. Η διεύθυνση φροντίζει για αγορά εποπτικού υλικού που ζητώ

7. Παραδείγματα ερωτηματολογίων εκπαιδευτικών και μαθητών με ανοικτές ερωτήσεις⁷

Τα ερωτηματολόγια που ακολουθούν δόθηκαν σε καθηγητές και μαθητές Γυμνάσιου ύστερα από διδακτικές παρεμβάσεις που αναπτύχθηκαν στις τάξεις τους κατά τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο και στόχευαν στη βελτίωση της διαδικασίας διδασκαλίας και μάθησης του συγκεκριμένου μαθήματος. Στη συνέχεια παραθέτουμε ενδεικτικά απαντημένα ερωτηματολόγια τέτοιου τύπου, για να δείξουμε τι είδους στοιχεία μπορούμε να συλλέξουμε χρησιμοποιώντας ανοικτές ερωτήσεις. Το υλικό δίνεται στην αυθεντική του μορφή.

Ερωτήσεις προς τους διδάσκοντες

- 1) Νομίζεις πως ο ρόλος σου μέσα στην τάξη - κατά την παρέμβαση - ήταν αυτός που είχε προκαθορίσει η ομάδα ή όχι;
- 2) Κράτησες το μάθημα στα πλαίσια που είχαμε προκαθορίσει ή διαπίστωσες απόκλιση από το σχεδιάσμα που κάναμε ως ομάδα ;
- 3) Θεώρησες ότι πέτυχε η παρέμβαση που υλοποίησες μέσα στην τάξη ; Σε ποια σημεία πέτυχε και σε ποια όχι ; Προτείνεις κάποιες διαφοροποιήσεις / βελτιώσεις ;
- 4) Ποια ήταν τα συναισθήματα σου κατά την υλοποίηση της παρέμβασης ;
- 5) Ένοιωσες ότι το μάθημα κυλούσε αποτελεσματικότερα για τους μαθητές από τις προηγούμενες φορές ;
- 6) Πώς κρίνεις το ενδιαφέρον των μαθητών στο συγκεκριμένο μάθημα σε σχέση με τις συνηθισμένες τους αντιδράσεις ;
- 7) Οι ερωτήσεις που ο κάθε μαθητής απαντούσε στην τάξη έδειξαν ότι ο συγκεκριμένος μαθητής ξεπέρασε το μέσο όρο της επίδοσης του ή έμεινε στα συνηθισμένα γι' αυτόν πλαίσια ;
- 8) Το διδακτικό περιεχόμενο που επιλέξαμε διαπίστωσες ότι εξυπηρετεί τους γενικούς σκοπούς της γλωσσικής διδασκαλίας και τους ειδικούς στόχους που θέσαμε κατά περίπτωση ή όχι;
- 9) Οι συγκεκριμένοι στόχοι στάθηκαν υλοποιήσιμοι αναφορικά με τους μαθητές του συγκεκριμένου τμήματος αφ' ενός και σε σχέση με το χρόνο που διαθέτουμε από το Α.Π. αφ' ετέρου ;

---

⁷ Κατσαρού, Ε. (1998), *Αναμόρφωση Αναλυτικού Προγράμματος με Ενεργητική Συμμετοχική Έρευνα: το Παράδειγμα της Νεοελληνικής Γλώσσας*, Διδακτορική Διατριβή, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

(Οι δύο επόμενες ερωτήσεις να απαντηθούν μετά την αξιολόγηση των γραπτών εργασιών των μαθητών)

- 10) Αφού αξιολόγησες τις ασκήσεις που είχαν ανατεθεί για το σπίτι, σε ποιο βαθμό διαπίστωσες ότι εξυπηρετήθηκαν οι ειδικοί στόχοι που είχαμε θέσει ως ομάδα;
- 11) Μήπως διαπίστωσες ότι εξυπηρετήθηκε από την παρέμβαση κάποιος στόχος που δεν είχε προβλεφθεί κατά το σχεδιασμό ;

Ενδεικτικά ερωτηματολόγια που δόθηκαν στους μαθητές που πήραν μέρος στην έρευνα.

A.

- 1) Τι καινούργιο έγινε στο σημερινό μάθημα ; Σε τι διέφερε το μάθημα αυτό από τα προηγούμενα;
- 2) Σας άρεσε ο τρόπος που έγινε το σημερινό μάθημα ή προτιμάτε τον προηγούμενο;
- 3) Τι νομίζετε ότι αποκομίσατε από το σημερινό μάθημα ;
- 4) Τι νομίζετε ότι έλειπε από το σημερινό μάθημα και που αν υπήρχε, θα ήταν καλύτερα για σας ;

B.

- 1) Υποθέστε ότι η καθηγήτριά σας σας έβαζε έκθεση με ελεύθερο θέμα. Διατυπώστε το θέμα που θα διαλέγατε να αναπτύξετε και δικαιολογήστε την επιλογή σας.
- 2) Από όσα διδαχτήκατε φέτος στη Νεοελληνική Γλώσσα τι θεωρείτε πως σας βοηθά να γράψετε καλύτερες εκθέσεις και τι πως δε σας βοηθά ;
- 3) Ποια στοιχεία της φετινής διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας κρίνετε θετικά, ποια αδιάφορα και ποια κουραστικά και ανώφελα ;
- 4) Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι διδάσκεστε τη Νεοελληνική Γλώσσα δεδομένου ότι την κατέχετε και επικοινωνείτε με τους υπόλοιπους εδώ και αρκετά χρόνια ;

Ποιήσουν

① Β.Τ. 24-11-95
 Οι προηγούμενες διδασκαλίες μου δεν αποσκοπούσαν στη συστηματική προετοιμασία των μαθητών μου για την έκθεση. Μόνο παρεμπιπτόντως και ανάλογα με το περιεχόμενο του ελάχιστου μαθήματος μπορεί να δίνονταν κάποια στοιχεία που μόνο λίγες μαθητές μπορούσαν να αντιληφθούν την πραγματική χρησιμότητά τους και να τα ~~χρησιμοποιήσουν~~ αξιο.

② Κατά την πρώτη από τις δύο παρεμβάσεις, υπήρξε περιορισμένη ανταπόκριση των μαθητών ίσως γιατί δεν ήταν αρκετά σαφές το ζητούμενο. Κατά τη δεύτερη που απασφινίστηκε περισσότερο το αποτέλεσμα ήταν καλύτερο.

③ Είμαι γενικά ευχαριστημένη από τις τελευταίες παρεμβάσεις, γιατί πιστεύω ότι μου παρέχουν έναν πρόσφορο τρόπο να προετοιμάσω τους μαθητές μου για την έκθεση. Θέλω να δομηθώ-σαν βελτίωση - ένα αλληλότιμο φυλλάδιο όπου να υπάρχουν περισσότερα παραδείγματα από μια κατηγορία χαθών ώστε κάθε φορά ένα θέμα να αναδεικνύεται και να εμπειδύναται περισσότερο.

⑤ Νομίζω ότι η παρέμβαση και ενθάρρυνε τους μαθητές να σκεφτούν πάλι στις αδυναμίες τους λόγους που παράχουν και τους έδωσε την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν τα διαφορετικά αποτελέσματα διαφορετικών γνωστικών επιλογών και αξιοποίησε δημιουργικά το χρόνο χωρίς να τους κάνει να αισθάνονται κηρυμένοι και προσβεβλημένοι. Ίσως χρειάζεται περισσότερη προσοχή για να ~~πανε~~ φανερό ότι σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχει μόνο μια «σωστή» επιλογή. Επίσης δεν είχαμε ποικιλία δραστηριοτήτων και ίσως μπορούσε να σκεφτούμε κάτι για να εμπλουτίσουμε τις παρεμβάσεις μας.

⑥. Νομίζω ότι ξεπέρασαν την αρχική τους κμηχανία και ανταποκρίθηκαν θετικά, ~~ειδικά~~ πεπεισμένοι για την αξία του συγκεκριμένου μαθήματος, θεωρήσαν δηλαδή ότι τους μαθαίνει κάτι συγκεκριμένο και χρήσιμο.

⑦. Η επίδοση στην έκθεση ήταν μέτρια. Πάντως σχετικά βελτιωμένη από την άποψη του λεξιλογίου. Ωστόσο η κύρια αδυναμία τους στην έκθεση δεν θεωρώ ότι είναι λεξιλογική. Έχουν μεγαλύτερη ανάγκη ενίσχυσης σε θέματα παρατήρησης αξιοχρήσιμης, συσχέτισμού, σκέψης.

Ενδεικτικά ερωτηματολόγια απαντημένα από τους μαθητές

1) Ναι, παρατήρησα κάποιες διαφορές στα τελευταία μαθήματα. Το μάθημα γίνεται πιο ευδιάφορο και δημιουργικό, χάρη στις διάφορες εργασίες που κάναμε, εμείς τα παιδιά. Η καθηγήτρια, μάλιστα, πρότεινε διάφορες εργασίες για το μάθημα που αναφέρεται η θάλασσα και η διατροφή.

2) Αυτός ο καινούργιος τρόπος είναι πολύ αποτελεσματικός, γιατί έτσι τα παιδιά μαθαίνουν να ψάχνουν για πληροφορίες, να γράφουν και να παρουσιάζουν το έργο τους. Ακόμη οι ακροαστές (τα παιδιά) μαθαίνουν, διάφορα καινούργια θέματα.

3) Όχι, δεν έχω να προτείνω κάτι άλλο. Το μάθημα μου αρέσει πάρα πολύ και θα ήθελα να γίνεται έτσι, συνεχίζοντας παράλληλα και στο βιβλίο της γλώσσας.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- 1) Σας δύο μεταφραστές κινούνται στο Δ. Σήμερα, Πάρε απόφαση
 ενώ είναι, το πρόβλημα είναι να τους διαφωτιστεί και να
 δώσουν η επιλογή να μεταφράσει για τις ανάγκες
 της και τον χρόνο τους για σε σχέση με τη
 διαφορά της προτίμησης.
- 2) Νομίζω ότι με τον καλύτερο τρόπο που γίνεται
 -είναι το πρόβλημα- μεταφράσει η απόφαση
 ελήφθη η παράδοση της, η απόφαση της
 ίδιας της και να απολαύσει την πρόταση.
- 3) Νομίζω ότι έτσι όπως γίνεται το πρόβλημα είναι
 ο καλύτερος τρόπος και δεν υπάρχουν άλλες
 επιλογές και άλλες προτάσεις για βελτίωση.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Σας βοήθησε η διδασκαλία του Δ
 μέρους στο γράφημα της εκδοχής; Αν
 και με πιο τρόπο;
- 2) Ποιο θέμα επιλέξατε και γιατί;
- 3) Τι θα μπορούσε να είχε γίνει ώστε
 να ήταν βοηθηθεί περισσότερο,
 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
- 1) Ναι, ώστε να πάρω μερικές λέξεις
 που τις χρησιμοποιούνα
- 2) Το θέμα λοιπόν πήρα πρώτη φορά
 στο δεύτερο γιατί ήταν λίγο πιο
 εύκολο.
- 3) Αν μας επιλέξατε λέξεις πάνω το Δ
 μέρος για να μεταφράσουμε μια
 εκδοχή.

8. Παράδειγμα ερωτηματολογίου γονέων με ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις:

Ερωτηματολόγιο για τους γονείς των μαθητών/τριών του σχολείου, μέσω του οποίου αυτοαξιολογούνται οι εκπαιδευτικοί⁸

(Τα ερωτηματολόγια είναι πάντα ανώνυμα, δεν αξιολογούν πρόσωπα, αλλά συνολικά το σχολείο.)

0=ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ, 1=ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ΜΕΧΡΙ 6=ΕΝΤΕΛΩΣ ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ

1. ΗΜΕΡΕΣ ΥΠΟΔΟΧΩΝ

Είστε ευχαριστημένος:

- Από την οργάνωση
- Συχνότητα
- Πληροφορίες για το παιδί σας
- Γενικά
- *Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας;*

.....
.....
.....

Σύνολο:

2. ΩΡΕΣ ΥΠΟΔΟΧΩΝ

Είστε ευχαριστημένος:

- Από τους χώρους
- Στο θέμα της εμπιστοσύνης-εχεμύθειας

---

⁸ Χατζόπουλος, Α. (2011) Η Αυτοαξιολόγηση (2), στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://symbolostheologon.blogspot.com/2011/04/blog-post_05.html

- Από τις συμβουλές για μαθησιακές δυσκολίες
- Από τις πληροφορίες των διδασκόντων για το παιδί σας
- Από τη χρησιμότητα
- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας;

.....

.....

.....

.....

Σύνολο

3. ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Είστε ευχαριστημένος:

- Στο θέμα επιλογής ξένης γλώσσας
- Από τις πληροφορίες για την γενική πορεία του σχολείου
- Για τα προβλήματα των μαθητών
- Για τα μαθησιακά προβλήματα
- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας;

.....

.....

.....

Σύνολο

4. ΑΣΦΑΛΕΙΑ –ΕΦΗΜΕΡΙΕΣ-ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ

Είστε ευχαριστημένος:

- Από την εποπτεία-ασφάλεια των παιδιών
- Από την πειθαρχία κατά το μάθημα
- Από την πειθαρχία κατά το διάλειμμα

- Από την πειθαρχία κατά στα κενά
- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας;

.....

.....

Σύνολο

5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΔΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Είστε ευχαριστημένος:

- Από τον αριθμό μαθητών ανά τάξη
- Από την κατανομή των διδασκόντων
- Ροή του ωρολογίου προγράμματος
- Ροή-διαμόρφωση του μαθήματος
- Από την προθυμία των εκπαιδευτικών
- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας

.....

.....

.....

Σύνολο

6. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Είστε ευχαριστημένος:

- Από την ποιότητα και έκταση των εξωσχολικών δραστηριοτήτων
- Από τις εκδηλώσεις-εορτασμούς
- Από την προσβασιμότητα στους εκπαιδευτικούς και το διευθυντή
- Από τη γραπτή ενημέρωση για απουσίες και άλλα θέματα
- Από τη Γραμματεία
- Από το Διευθυντή

- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας;

.....
.....
.....

Σύνολο

7. ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟ

Είστε ευχαριστημένος:

- Από τις τάξεις (αίθουσες)
- Από το κτήριο
- Από τα έπιπλα
- Από τους διαδρόμους-κοινόχρηστους χώρους
- Από τους χώρους υγιεινής
- Γενικά
- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας

.....
.....
.....

Σύνολο

8. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΗΘΟΣ-ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΠΟΛΙΤΗ

Είστε ευχαριστημένος:

- Από το ήθος που «διδάσκει» το σχολείο
- Από τις αξίες και αρετές που εμπνέει
- Από τη διαμόρφωση συνθηκών κατανόησης και ανοχής
- Γενικά

Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας;

.....
.....
.....

Σύνολο

9. ΑΞΙΕΣ-ΑΝΟΧΗ

Είστε ευχαριστημένος από τη διαπαιδαγώγηση και υπευθυνότητα που προσφέρει στα θέματα:·

- Αμοιβαίος σεβασμός
- Σεβασμός στις μειονότητες
- Σεβασμός στους αλλοδαπούς
- Στυλ διαπαιδαγώγησης-ποινές
- Κυκλοφοριακή αγωγή
- Ναρκωτικά
- Φαινόμενα βίας-κακοποίησης

Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας;

.....
.....
.....

Σύνολο

10. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

Είστε ευχαριστημένος:

- Από την πληροφόρηση
- Από τις συγκεντρώσεις για ανταλλαγή απόψεων
- Από τη δραστηριότητα γονέων-μαθητών

- Από την οικονομική διαχείριση
- Από την σωστή χρήση της συνδρομής σας
- Γενικά
- *Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί κατά τη γνώμη σας;*

.....

.....

.....

Σύνολο

9. Παράδειγμα ερωτηματολογίου γονέων με κλειστές και ανοικτές ερωτήσεις για το σχολείο και τις εκπαιδευτικές διαδικασίες:

Ερωτηματολόγιο για τους γονείς⁹

1. Ποιος συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο ;

α) Πατέρας

β) Μητέρα

γ) Άλλος κηδεμόνας :

2. Φύλο :   Άνδρας   Γυναίκα

3. Γραμματικές γνώσεις :

Δημοτικό   Γυμνάσιο

Ανωτέρα   Ανωτάτη

4. Σε ποια τάξη και σε ποιο τμήμα φοιτά το παιδί σας;

α) Α

β) Β

γ) Γ

5. Είστε ευχαριστημένοι από το σχολείο του παιδιού σας;

α) ΝΑΙ

---

⁹ Από το Ευρωπαϊκό Πιλοτικό Πρόγραμμα «Εσωτερική Αξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας»

β) ΟΧΙ

6. Αν ΝΑΙ, να αναφέρετε τους λόγους :

- α) Το κτίριο είναι καλό
- β) Υπάρχει οργάνωση και τάξη
- γ) Έχει καλή διεύθυνση
- δ) Έχει καλούς καθηγητές
- ε) Έχει κάτι άλλο (Να το αναφέρετε)

.....

7. Έχει αρκετό χρόνο το παιδί σας για διάβασμα ;

- α) ΝΑΙ
- β) ΟΧΙ

8. Έχει καλές συνθήκες το παιδί σας για διάβασμα;

- α) ΝΑΙ
- β) ΟΧΙ

Αν ΟΧΙ ν' αναφέρετε τους λόγους:

.....

9. Πώς είναι η επικοινωνία των μελών της οικογένειας με το παιδί σας;

- α) προβληματική
- β) καλή
- γ) πολύ καλή
- δ) άριστη

10. Πόσο ελεύθερο χρόνο έχει το παιδί σας;

- α) Καθόλου
- β) Λίγο
- γ) Αρκετό
- δ) Πάρα πολύ

11. Τι σας απασχολεί περισσότερο σχετικά με το παιδί σας;

.....

12. Έρχεστε στο σχολείο για να ρωτήσετε για το παιδί σας;

α) ΝΑΙ

β) ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ κάθε πότε;

α) αραιά

β) συχνά .

γ) πολύ συχνά (τακτικά)

13. Ανταποκρίνεστε όταν το σχολείο σας καλεί;

α) ΝΑΙ

β) ΟΧΙ

Αν ΟΧΙ ν' αναφέρετε τους λόγους:

.....

10. Παράδειγμα ερωτηματολογίου γονέων με κλειστές και ανοικτές ερωτήσεις:

Ερωτηματολόγιο για Γονείς (Επικοινωνία Γονέων-Δασκάλων)¹⁰

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο δόθηκε σε έρευνα σχετική με την επικοινωνία γονέων και δασκάλων. Συμπληρώθηκε από τους γονείς του σχολείου στο οποίο πραγματοποιήθηκε η έρευνα, προκειμένου να αναλυθούν ορισμένα σχετικά φαινόμενα και να βελτιωθεί η επικοινωνία των γονέων με το σχολείο.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ

(Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνει ο πατέρας, η μητέρα ή και οι δύο)

Σας παρακαλούμε σημειώστε με ένα Χ (ή περισσότερα όπου νομίζετε ότι χρειάζεται)

(Σημείωση: όπου στο ερωτηματολόγιο γίνεται αναφορά στο *δάσκαλο* εννοείται και η δασκάλα και όπου γίνεται αναφορά στο παιδί εννοείται το αγόρι ή το κορίτσι)

1. Πόσο συχνά επισκέπτεστε το σχολείο και ενημερώνεστε;

όποτε το σχολείο καλέσει τους γονείς για να δώσει βαθμούς	☐
μία φορά το μήνα	☐
δύο φορές το μήνα	☐
τέσσερις ή παραπάνω φορές το μήνα	☐

2. Πηγαίνετε σε όλες τις εκδηλώσεις του σχολείου (εθνικές και αθλητικές γιορτές, ομιλίες, εκλογές του Συλλόγου Γονέων, συγκεντρώσεις);

σχεδόν σε όλες	☐
σε μερικές	☐
σε ελάχιστες	☐
καθόλου	☐

---

¹⁰ Μάνεσης, Μ. (2004) Κοινωνικές διαφοροποιήσεις στην επικοινωνία γονέων και δασκάλων, Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών.

3. Ποιος από τους δύο συζύγους επικοινωνεί συχνότερα με το σχολείο και το δάσκαλο;

ο πατέρας η μητέρα

4. Σημειώστε τους λόγους για τους οποίους δυσκολεύεστε να επισκέπτεστε πιο συχνά το σχολείο:

δεν έχω κάτι να ρωτήσω

δεν έχω χρόνο λόγω εργασίας

δεν είμαι πολύ ευχαριστημένος από τη συμπεριφορά των δασκάλων

με δυσκολεύει η φροντίδα των άλλων παιδιών μου

δε με βολεύουν οι ώρες που δέχεται ο δάσκαλος

δεν πάω συχνά από αμέλεια

5. Όταν το παιδί σας πήγαινε σε μικρότερη τάξη (A', B') επικοινωνούσατε με το δάσκαλο:

πιο συχνά το ίδιο συχνά όπως και τώρα λιγότερο συχνά

6. Όταν πηγαίνετε στο σχολείο, σε ποιο χώρο συνήθως κουβεντιάζετε με το δάσκαλο;

στο γραφείο

στην τάξη

στο διάδρομο

στην αυλή

7. Όταν συζητάτε με το δάσκαλο, προλαβαίνετε να του εξηγήσετε αυτά που θέλετε για το παιδί σας:

ναι όχι όλα, γιατί είναι λίγο βιαστικός όχι, γιατί περισσότερο μιλάει εκείνος

8. Όταν συναντάτε το δάσκαλο, για ποια ζητήματα σας ενημερώνει συνήθως:

για τις δυσκολίες του παιδιού στα μαθήματα

για την καλή του επίδοση και συμπεριφορά

για την αμέλεια του παιδιού

για τρόπους βοήθειας του παιδιού, εκ μέρους μας στο σπίτι

- για το πρόγραμμα του σχολείου
- για τον τρόπο δουλειάς του ίδιου μέσα στην τάξη
- με ποιους τρόπους να βοηθάμε τον ίδιο στο έργο του

9. Ποιες δραστηριότητες σας προτείνουν συνήθως οι δάσκαλοι για την καλύτερη μόρφωση του παιδιού σας;

- να παρακολουθούμε την προετοιμασία τους για το σχολείο
- να διαβάζει εξωσχολικά βιβλία
- να κάνει επισκέψεις σε Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Θέατρα κλπ
- να συζητάμε μαζί του για όλα τα θέματα
- να παίζουμε μαζί του παιδαγωγικά παιχνίδια
- να μη βλέπει μόνο του τηλεόραση
- δεν μας προτείνει τίποτα

10. Συνήθως πότε επισκέπτεστε το σχολείο:

- όταν σας καλεί ο δάσκαλος ή όποτε κατά τη γνώμη σας πρέπει

11. Επικοινωνείτε συνήθως με το δάσκαλο για:

- να ζητήσετε βοήθεια για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος του παιδιού
- να ενημερωθείτε για τους βαθμούς και τη συμπεριφορά του παιδιού .....
- να λύσετε απορίες σας σχετικές με μαθήματα .....
- να επιβεβαιώσετε ότι το παιδί εξακολουθεί να έχει καλή επίδοση και συμπεριφορά
- κάτι άλλο .....

12. Πόσα γνωρίζετε από αυτά που συμβαίνουν καθημερινά στο σχολείο του παιδιού σας;

- πάρα πολλά   αρκετά   λίγα   ελάχιστα

13. Το παιδί σας φοιτά:

- στο σχολείο που διαλέξατε εσείς, έστω κι αν είναι μακριά ή
στο σχολείο της γειτονιάς σας

14. Θεωρείτε ότι η εκπαίδευση του παιδιού σας στο σχολείο του είναι επαρκής;

ναι   όχι

15. Πόσες από τις απόψεις και κρίσεις του δασκάλου για το παιδί σας είναι κατά τη γνώμη σας σωστές;

όλες   οι περισσότερες   μερικές   ελάχιστες

16. Μπορείτε να πείτε ελεύθερα στο δάσκαλο τη γνώμη σας για τη συμπεριφορά και τη δουλειά του ίδιου, έστω και αν αυτή του είναι δυσάρεστη;

ναι   όχι

17. Έχετε διαφωνήσει ποτέ με το δάσκαλο;

ναι   όχι

18. Αν ΝΑΙ, για ποιο ζήτημα;

για τη χαμηλή βαθμολογία

για τις πολλές εργασίες που αναθέτει για στο σπίτι

για τον τρόπο διδασκαλίας του

για τη συμπεριφορά του απέναντι στο παιδί

19. Σας ενημερώνει το παιδί σας για όσα γίνονται στο σχολείο;

καθημερινά   πολλές φορές   μερικές φορές   ελάχιστα

20. Ποιος από τους δυο συζύγους ασχολείται περισσότερο με την προετοιμασία του παιδιού στο σπίτι;

ο πατέρας   η μητέρα

21. Πόσο συχνά παρακολουθείτε το διάβασμα και τις εργασίες του παιδιού στο σπίτι;

καθημερινά

πολλές φορές

μερικές φορές

όταν χρειάζεται

22. Ποια από τα παρακάτω εξωσχολικά μαθήματα παρακολουθεί το παιδί σας:

ξένη γλώσσα

ωδείο

χορό

γυμναστήριο ή κολυμβητήριο

τίποτα

23. Αισθάνεστε ικανοποιημένοι από την επικοινωνία σας με το δάσκαλο;

πάρα πολύ   πολύ   λίγο   καθόλου

24. Ποιο κατά τη γνώμη σας είναι το πιο σημαντικό πρόβλημα του σχολείου που πηγαίνει το παιδί σας;

.....
.....
.....

25. Ποια προβλήματα δημιουργούνται στην οικογένεια από τις εργασίες που αναθέτει ο δάσκαλος στο παιδί για το σπίτι;

.....
.....
.....

26. Πού καταφεύγετε όταν δεν μπορείτε να βοηθήσετε το παιδί στο μάθημα ή στη σχολική εργασία που έχει για το σπίτι;

στην πείρα μου

στους ίδιους τους δασκάλους 3 στα βιβλία

κάνω ό,τι μπορώ

τα αφήνω για το δάσκαλο

27. Τι θα πρέπει να κάνει ο Διευθυντής του Σχολείου και οι Δάσκαλοι για να βελτιώσουν την επικοινωνία τους με την οικογένεια;

να αναπτύξουν δραστηριότητες στις οποίες να εμπλέξουν τους γονείς

να ενημερώσουν τους γονείς για τη σημασία της επικοινωνίας

να προσκαλούν τους γονείς συχνότερα

να διαθέτουν περισσότερο χρόνο για συζήτηση με τους γονείς να μην επικοινωνούν με τους γονείς μόνο για τα αρνητικά ζητήματα

να εξηγούν με υπομονή τα προβλήματα στους γονείς

28. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα χαρακτηριστικά του καλού δασκάλου;

.....
.....
.....

29. Έχετε βάλει υποψηφιότητα, ή έχετε εκλεγεί, στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Γονέων του Σχολείου;

ναι   όχι

30. Αν ΝΑΙ, τί σας έκανε να δείξετε αυτό το ενδιαφέρον για το Συμβούλιο;

.....
.....
.....

31. Αν ΟΧΙ, ποιοι λόγοι σας εμπόδισαν να θελήσετε να βάλετε υποψηφιότητα;

.....
.....
.....

Ευχαριστούμε για τη βοήθεια σας

11. Παράδειγμα ερωτηματολογίου μαθητών με κλειστές και ανοικτές ερωτήσεις για τη σχολική βία:

Ερωτηματολόγιο (σχετικά με φαινόμενα εκφοβισμού στο σχολείο)¹¹

ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Φύλο : Αγόρι.

Κορίτσι

Τάξη που φοιτώ στο σχολείο:

Πότε γεννήθηκες ;

Χώρα που γεννήθηκες :

Αν δε γεννήθηκες εδώ, πόσο καιρό είσαι στην Ελλάδα ;

Ποια είναι η μητρική σου γλώσσα;

Έχεις αδέρφια; Ναι Όχι

Αν Ναι, πόσα αδέρφια έχεις ;

Τα αδέρφια σου είναι. :

Μεγαλύτερα από σένα

Μικρότερα από σένα

Μικρότερα και μεγαλύτερα

Ίσα

Με ποιους μένεις στο σπίτι;

Γονείς

Αδέρφια

Γονείς και αδέρφια

Γονείς, αδέρφια και παππούδες

Μόνο με τον πατέρα

Μόνο με τη μητέρα

---

¹¹ Κατσιγιάννη, Β. (2006) *Το φαινόμενο του εκφοβισμού στο Δημοτικό Σχολείο*, Διδακτορική Διατριβή, Σχολή ανθρωπιστικών επιστημών, Τμήμα επιστημών της προσχολικής αγωγής και του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

Με κάποιον άλλον

Ερωτήσεις

1. Σου αρέσει το διάλειμμα;

Μου αρέσει *αρκετά*

Μου αρέσει λίγο

Ούτε μου αρέσει ούτε δε μου αρέσει

Δε μου αρέσει και τόσο

Δε μου αρέσει καθόλου

2. Πόσους καλούς φίλους/φίλες έχεις στην τάξη σου;

Έχω πολλούς καλούς φίλους

Έχω δύο ή τρεις καλούς φίλους

Έχω έναν καλό φίλο

Δεν έχω κανέναν φίλο

3. Πόσο συχνά έχεις μένει μόνος, αυτό το τρίμηνο, στο διάλειμμα;

Δεν έχει συμβεί αυτό το τρίμηνο

Έχει συμβεί μια ή δύο φορές

Μερικές φορές

Περίπου μία φορά την εβδομάδα

Πολλές φορές την εβδομάδα

4. Με ποιο τρόπο συμμαθητές/τριες σου, σου έχουν συμπεριφερθεί άσχημα στο χώρο του σχολείου αυτό το τρίμηνο; (Μπορείς να δώσεις πάνω από μία απαντήσεις)

Δε μου έχουν συμπεριφερθεί άσχημα , καθόλου, αυτό το τρίμηνο στο σχολείο

Έχω δεχτεί προσβολές για το χρώμα του προσώπου μου

Έχω δεχτεί προσβολές για την καταγωγή μου

Έχω δεχτεί σωματική βία, χτυπήματα, κλωτσιές

Με έχουν απειλήσει

Κανείς δε μου μιλούσε

Διαδίδονταν φήμες για μένα

Μου είχαν πάρει πράγματα που μου ανήκαν

Μου είχαν συμπεριφερθεί άσχημα με άλλους τρόπους. Ποιους;

5. Πόσο συχνά σου έχουν συμπεριφερθεί άσχημα στο σχολείο αυτό το τρίμηνο;

Δε μου έχουν συμπεριφερθεί άσχημα, φέτος, καθόλου στο σχολείο

Έχει συμβεί μία ή δυο φορές

Μερικές φορές

Περίπου μία φορά την εβδομάδα

Πολλές φορές την εβδομάδα

6. Αν συνέβη κάποιο ή κάποια από τα παραπάνω περιστατικά (της ερώτησης 4) αυτό το τρίμηνο , που συνέβη αυτό;

(Μπορείς να δώσεις πάνω από μία απάντηση)

Σε ώρα μαθήματος

Μέσα στην αίθουσα την ώρα όπου δεν υπήρχε δάσκαλος

Σε κλειστό χώρο του σχολείου

Στις τουαλέτες

Στην αυλή

Ακριβώς έξω από το σχολείο

Στο δρόμο από ή προς το σχολείο

Σε σχολική εκδήλωση ή σχολική εκδρομή

7. Για ποιο λόγο νομίζεις ότι έγινε ;

«Ανταπόδοση», γιατί ειρωνεύτηκα ή έβρισα τον ίδιο

Γιατί τον είχα απειλήσει

Γιατί τον είχα χτυπήσει

Γιατί υποστήριξα σε καυγά το φίλο μου ή την παρέα μου

Γιατί δε με συμπαθούν, δε με αποδέχονται, θέλουν να με μειώσουν

Γιατί κάνουν επίδειξη δύναμης

Δεν υπήρχε κανένας σοβαρός λόγος

Για κάποιο άλλο λόγο

Ποιον;

.....

.....
.....

8. Εσύ τι συναισθήματα ένιωσες εκείνη τη στιγμή;

(Μπορείς να δώσεις πάνω από μία απάντηση)

θυμό

επιθυμία για εκδίκηση

φόβο

μοναξιά

άγχος

ντροπή

λύπη

περιφρόνηση

9. Με ποιο τρόπο αντέδρασες;

ανταπέδωσα με τον ίδιο ακριβώς τρόπο

ζήτησα τη βοήθεια των φίλων μου από το σχολείο

τον/τους έβρισα και τον/τους ειρωνεύτηκα

τον/τους χτύπησα

το ανέφερα στο δάσκαλο

έφυγα και δεν έκανα τίποτα

ζήτησα τη βοήθεια από κάποιον από την οικογένειά μου

κάποιον άλλο; ποιον;

10. Σου προκάλεσε κάποιες συνέπειες αυτό το περιστατικό;

ναι όχι

11. Αν ναι ποιες ήταν αυτές οι συνέπειες ; (μπορείς να δώσεις πάνω από μια απάντηση)

σωματικό πόνο

κάποιες μελανιές

ελαφρύ τραυματισμό

βαρύ τραυματισμό

άγχος και φόβο

στενοχώρια
μοναξιά-αποξένωση
δεν ήθελα να ξαναπάω στο σχολείο
κάποια άλλη ;
ποια; .....

12. Για πόσο καιρό ένιωθες έτσι;

για μια δυο μέρες
για μια βδομάδα
για πολύ καιρό
ακόμη και τώρα
κάνεις ιδιαίτερα μαθήματα ;
ναι όχι

14. Αν ναι , σε τι ;

.....

15. Απουσιάζεις από το σχολείο;

μια ή δυο μέρες τη βδομάδα
μια ή δυο ώρες τη βδομάδα
μια ή δυο μέρες το μήνα
μια ή δυο ώρες το μήνα
πιο σπάνια
ποτέ

16. Για ποιο λόγο απουσιάζεις συνήθως;

είσαι άρρωστος
είσαι αδιάβαστος
δεν προλαβαίνεις να ετοιμαστείς
φοβάσαι κάποιους συμμαθητές σου
για κάποιον άλλο λόγο

**17. Ποια γεγονότα που σου συνέβησαν θεωρείς ότι σε πείραξαν πιο πολύ
(μπορείς να γράψεις πάνω από μια απάντηση);**

το γεγονός ότι με έβρισαν, με ειρωνεύτηκαν ή με πρόσβαλαν
το ότι έβρισαν κάποιον μέλος της οικογένειάς μου

- το ότι δεν με θέλουν στην παρέα τους
- το ότι είπαν άσχημα λόγια σε βάρος μου
- το ότι μου φέρονται σαν να είμαι κατώτερος
- το ότι με απείλησαν
- το ότι με χτύπησαν
- το γεγονός ότι μια άσχημη συμπεριφορά επαναλαμβάνεται συχνά
- τίποτα δεν με ενόχλησε (δεν συνέβη τίποτα)

18. Σε ποια τάξη πηγαίνει ο μαθητής/ μαθήτρια ή οι μαθητές/ μαθήτριες που σου συμπεριφέρθηκαν άσχημα;

- δεν έχω δεχτεί επίθεση αυτή τη χρονιά στο σχολείο
- πηγαίνει στην τάξη μου
- είναι στην ίδια τάξη αλλά σε άλλο τμήμα
- είναι ένα ή περισσότερα χρόνια πάνω από μένα
- είναι σε μικρότερη τάξη από μένα

19. Σου έχει συμπεριφερθεί άσχημα ένας/μια ή περισσότεροι μαθητές/τριες;

- Δεν μου έχουν συμπεριφερθεί άσχημα στο σχολείο αυτή τη χρονιά
- Μου έχει συμπεριφερθεί άσχημα ένα αγόρι
- Μου έχουν συμπεριφερθεί άσχημα μερικά αγόρια
- Μου έχει συμπεριφερθεί άσχημα ένα κορίτσι
- Μου έχουν συμπεριφερθεί άσχημα μερικά κορίτσια
- Μου έχουν συμπεριφερθεί άσχημα κάποια κορίτσια και αγόρια

20. Πόσες φορές δέχτηκες αυτή τη συμπεριφορά τις τελευταίες πέντε μέρες που είσαι στο σχολείο;

- Καμία φορά
- Μία φορά
- Δύο φορές
- Τρεις ή τέσσερις φορές
- Πέντε ή περισσότερες

21. Πόσο συχνά οι δάσκαλοι σου προσπαθούν να σταματήσουν μια κατάσταση κατά την οποία ένας ή περισσότεροι μαθητές εκδηλώνουν αρνητική συμπεριφορά προς ένα άλλο συμμαθητή τους;

- Σχεδόν πάντα
- Μερικές φορές
- Σχεδόν ποτέ
- Δε γνωρίζω

22. Πόσο συχνά οι άλλοι συμμαθητές σου προσπαθούν να σταματήσουν μια κατάσταση κατά την οποία ένας μαθητής ή μία μαθήτρια δέχεται αρνητική συμπεριφορά στο σχολείο;

- Σχεδόν πάντα
- Μερικές φορές
- Σχεδόν ποτέ
- Δε γνωρίζω

23. Τι κάνεις , συνήθως, όταν βλέπεις μία μαθήτρια ή ένα μαθητή της ηλικίας σου να δέχεται αυτή τη συμπεριφορά στο χώρο του σχολείου;

- Προσπαθώ να τον βοηθήσω
- Τίποτα, αλλά σκέφτομαι ότι πρέπει να βοηθήσω
- Τίποτα, είναι κάτι που δε με αφορά

24. Το έχεις πει σε κάποιο δάσκαλο ή στο διευθυντή του σχολείου ότι έχεις δεχτεί αρνητική συμπεριφορά από συμμαθητή/ές ή συμμαθήτρια/ες αυτό το τρίμηνο;

- Ναι, τους το έχω πει
- Όχι, δεν τους το έχω πει
- Δεν έχω δεχτεί αρνητική συμπεριφορά αυτό το τρίμηνο

25. Τι έκανε ο δάσκαλος ή ο διευθυντής του σχολείου;

- Του έκανε σύσταση
- Τον τιμώρησε
- Τιμώρησε και τους δυο μας
- Δεν έκανε τίποτα

26. Το έχεις πει σε κάποιον στο σπίτι αυτό το αρνητικό περιστατικό που σου συνέβη αυτό το τρίμηνο;

Ναι, τους το έχω πει

Όχι, δεν τους το έχω πει

Δεν έχω δεχτεί τέτοια συμπεριφορά αυτή τη χρονιά

27. Εκτός από κάποιο ή κάποιους μαθητές στο σχολείο σου έχει συμπεριφερθεί άσχημα και κάποιο άλλος μέσα ή έξω από το σχολείο αυτή τη χρονιά;

Ναι Όχι

28. Αν Ναι, θα ήθελες να γράψεις από ποιον;

.....

29. Πόσο συχνά έχεις πάρει μέρος σε τέτοιου είδους συμπεριφορές προς άλλους συμμαθητές/ συμμαθήτριές σου ή συμμαθητή/ συμμαθήτριά σου αυτό το μήνα;

δεν έχω εκδηλώσει τέτοιου είδους συμπεριφορά σε άλλο μαθητή αυτή τη χρονιά

συνέβη μια ή δυο φορές

μερικές φορές

μια φορά την εβδομάδα

μερικές φορές την εβδομάδα

30. Πόσες φορές έχεις συμμετάσχει σε τέτοιου είδους συμπεριφορές τις τελευταίες πέντε μέρες (εκτός του Σαββατοκύριακου)

καμιά φορά

μια φορά

δυο φορές

τρεις ή τέσσερις φορές

πάνω από πέντε φορές

31. Έχετε συζητήσει με κάποιο δάσκαλο ή το διευθυντή του σχολείου για άσχημη συμπεριφορά που δείξατε σε κάποια ή κάποιον / κάποιες ή κάποιους από τους μαθητές του σχολείου αυτό το τρίμηνο;

Ναι, έχουμε συζητήσει γι' αυτό το περιστατικό

Όχι, δεν έχουμε συζητήσει γι' αυτό το περιστατικό

Δεν έχω εκδηλώσει τέτοια συμπεριφορά αυτό το τρίμηνο

32. Έχετε συζητήσει με κάποιον στο σπίτι για την εκδήλωση αυτής της συμπεριφοράς σας που δείξατε σε άλλο μαθητή/τρια ή μαθητές/τριες του σχολείου σας αυτό το τρίμηνο;

Ναι, έχουμε συζητήσει γι' αυτό

Όχι, δεν έχουμε συζητήσει γι' αυτό

Δεν έχω δείξει τέτοια συμπεριφορά αυτό το τρίμηνο στο σχολείο

33. Πόσο συχνά έχεις λάβει μέρος σε εκδήλωση αρνητικής συμπεριφοράς σε άλλους μαθητές ή μαθήτριες στο δρόμο προς το σχολείο ή στο δρόμο από το σχολείο στο σπίτι;

Δεν έχω εκδηλώσει αρνητική συμπεριφορά σε μαθητές από ή προς το σχολείο

Έχει συμβεί μία ή δύο φορές

Μερικές φορές

Μία φορά την εβδομάδα περίπου

Περισσότερο από μία φορά

34. Πιστεύεις ότι θα μπορούσες να συμμετέχεις σε επιθετική συμπεριφορά εναντίον κάποιου μαθητή ή μαθήτριας, τον οποίο δε συμπαθείς;

ναι

ναι ίσως

δεν ξέρω

όχι δεν νομίζω

όχι

φυσικά και όχι

35. Ποια η γνώμη σου για τους μαθητές και τις μαθήτριες, οι οποίοι/ες συμπεριφέρονται άσχημα σε άλλους μαθητές/τριες ;

Με αναστατώνει αρκετά που αυτοί οι μαθητές κάνουν κάτι τέτοιο

Είναι δύσκολο να καταλάβω γιατί το κάνουν αυτό

Δεν καταλαβαίνω γιατί το κάνουν αυτό

12. Παράδειγμα ερωτηματολογίου μαθητών με κλειστές και ανοικτές ερωτήσεις για το σχολείο και τα μαθήματα:

ΦΥΛΛΟ ΓΝΩΜΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ¹²

1. Ποια είναι η επίδοσή σου στα μαθήματα γενικά ;

α. κακή

β. μέτρια

γ. καλή

δ. πολύ Καλή

2. Ποια μαθήματα σου αρέσουν περισσότερο ;

α.....

β.....

γ.....

δ.....

3. Ποιοι οι λόγοι που σε κάνουν να σου αρέσουν τα παραπάνω μαθήματα;

α. ο καθηγητής

β. είναι ενδιαφέρον

γ. τα καταφέρνω καλύτερα

δ. το βιβλίο μου είναι κατανοητό

---

¹² Από το Ευρωπαϊκό Πιλοτικό πρόγραμμα «Εσωτερική Αξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας»

ε. κάτι άλλο (Αναφέρατέ το...)

4. Σε ποια μαθήματα δυσκολεύεσαι (με σειρά δυσκολίας);

α.....

β.....

γ.....

δ.....

5. Γιατί δυσκολεύεσαι στα παραπάνω μαθήματα ;

α. δεν διαβάζω

β. δεν καταλαβαίνω την παράδοση

γ. το βιβλίο μου δεν είναι κατανοητό

δ. δεν έχει ενδιαφέρον

ε. κάτι άλλο (Αναφέρατέ το ...)

6. Σου αρκεί καθημερινά ο χρόνος για μελέτη των μαθημάτων του

α. ΝΑΙ

β. ΟΧΙ

7. Αν ΟΧΙ, πού οφείλεται αυτό ;

α. σε εξωσχολικές δραστηριότητες

β. το ημερήσιο πρόγραμμα του σχολείου μου είναι φορτωμένο

γ. έχω πολλή εργασία για κάθε μάθημα

δ. για κάποιο άλλο λόγο (Αναφέρατέ το ...)

8. Ποια η συμπεριφορά σου στην τάξη ;

α. αδιάφορη

β. κακή

γ. καλή

δ. πολύ καλή

9. Έχεις καλές σχέσεις με τους καθηγητές σου ;

α. με όλους

β. με μερικούς

γ. με πολλούς

δ. με κανέναν

10. Πώς είναι οι σχέσεις σου με τους συμμαθητές σου ;

α. αδιάφορες

β. κακές

γ. καλές

δ. πολύ καλές

11. Το σχολείο μου είναι ένας χώρος όπου αισθάνομαι

α. δυσάρεστα

- β. άνετα
- γ. καταπιεστικά
- δ. χαρούμενος

12. Τι σου αρέσει περισσότερο στο σχολείο σου:

- α. τα μαθήματα
- β. οι εκδρομές-ψυχαγωγικές εκδηλώσεις-πολιτιστικά
- γ. συναναστροφή-παρέα
- δ. το διάλειμμα-το κενό
- ε. κάτι άλλο (Αναφέρατέ το ...)

13. Νομίζεις ότι το σχολείο σου ενδιαφέρεται για τα προβλήματά σου;

- α. ΝΑΙ
- β. ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ:

*α1. Ποια είναι αυτά τα προβλήματα που θάθελες βοήθεια στο σχολείο σου;
(Αναφέρατέ τα.....)*

α2. Από ποιον περιμένεις βοήθεια στο σχολείο σου;

I. Διεύθυνση

II. Καθηγητή

III. Ποιον άλλο: .....

14. Τι θα ήθελες να υπάρχει (αναφέρατέ τα) στο σχολείο σου για να αισθάνεσαι καλύτερα;

.....

.....

Οδηγίες προς τους μαθητές για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου

1. Βάλε σε κύκλο το γράμμα της απάντησης (α,β,γ...) που σε εκφράζει.
2. Συμπληρώστε με τις δικές σας απαντήσεις και παρατηρήσεις όπου ζητιέται να αναφερθείτε πιο αναλυτικά και συγκεκριμένα.

13. Παράδειγμα ερωτηματολογίου μαθητών με κλειστές και ανοικτές ερωτήσεις για το μάθημα στην τάξη:

Διερεύνηση των απόψεων των μαθητών για το μάθημα στην τάξη¹³

Παρακαλώ βάλτε σε κύκλο την απάντηση που θέλετε να δώσετε σε κάθε ερώτηση.

1. Πόσο από το μάθημα σου άρεσε;
Ολόκληρο το μάθημα - Κάποια μέρη του - Καθόλου
2. Πόσα νομίζεις ότι έμαθες;
Τα περισσότερα - Κάποια πράγματα - Τίποτα
3. Πόσα κατάλαβες;
Τα περισσότερα - Μερικά μόνο - Τίποτα
4. Μπόρεσες να βρεις τα βιβλία, τις πληροφορίες ή τις συσκευές που χρειάστηκες;
Τα περισσότερα - Μερικά - Τίποτα
5. Σε βοήθησαν οι άλλοι;
Πολύ - Λίγο - Καθόλου
6. Σε εμπόδισαν οι άλλοι να εργαστείς;
Πολύ - Μερικές φορές - Καθόλου
7. Σε βοήθησε ο δάσκαλος;
Αρκετά - Όχι
8. Το μάθημα διήρκεσε .....
- Αρκετά - Πάρα πολύ - Όχι όσο θα έπρεπε

---

¹³ Hopkins, D. (1985), *A Teacher's Guide to Classroom Research*, Milton Keynes, Open University Press, σελ. 73.

9. Το μάθημα ήταν .....

Βαρετό - Ενδιαφέρον - Αδιάφορο

10. Από ποιον βοηθήθηκες;

Από τον δάσκαλο - Από την ομάδα - Από κάποιον άλλο

11. Γράψε ό,τι σε δυσκόλεψε στο μάθημα:

12. Γράψε ό, τι σου άρεσε ιδιαίτερα:

14. Παράδειγμα ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης εκπαιδευτικού με ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις:

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ¹⁴

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί αφορά την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Περιλαμβάνει σημαντικούς τομείς ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και ανάπτυξη κάποιων τομέων με ενδεικτικά κριτήρια – ερωτήματα.

Οι απαντήσεις δίνονται σε εξαβάθμια κλίμακα :

0=ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ,

1=ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ΜΕΧΡΙ 6=ΕΝΤΕΛΩΣ ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ

1.ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Είμαι ευχαριστημένος από:

- Τον προγραμματισμό της ύλης-δ.ε.
- Την κριτική-δημιουργική-πρωτοβουλιακή στάση των μαθητών-πρόκληση ενδιαφέροντος για την ύλη
- Το ποσοστό ερωτήσεων των μαθητών
- Την επίδειξη υλικού (εικόνες-διαφάνειες-βίντεο)
- Τη διαθεματική προέκταση της δ.ε.
- Τη χρήση νέων τεχνολογιών
- Την πραγματοποίηση των στόχων μου
- Την διδακτική μου ικανότητα +παραδείγματα που αναφέρω κατά την πορεία της

---

¹⁴ Χατζόπουλος, Α.. (2011) *Η Αυτοαξιολόγηση (2)*, στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://symbolostheologon.blogspot.com/2011/04/blog-post_05.html

- Την αντικειμενικότητα της αξιολόγησης των μαθητών
- Τη γενική μου οργάνωση στην τάξη

2. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

3. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

4. ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ-ΣΤΟΧΟΙ

5.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Είμαι ευχαριστημένος από :

- Την στρατηγική μου σχετικά με την πειθαρχία
- Την εφαρμογή συγκεκριμένων κανόνων σχετικά με την πειθαρχία
- Την ψυχραιμία μου-αντιδράσεις μου
- Την επισήμανση θετικών-επιδοκιμασία
- Σεβασμό της διαφορετικότητας
- Σεβασμό της προσωπικότητας
- Το χιούμορ μου-τόνο της φωνής μου-ύφος μου
- Πρόληψη προβληματικών καταστάσεων-επίλυση τους
- Τη φιλική μου συμπεριφορά προς τα παιδιά
- Την αντικειμενικότητά μου

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

7. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Είμαι ευχαριστημένος από:

- την επιστημονική μου ενημέρωση στο αντικείμενό μου
- τη συλλογή υλικού για το αντικείμενο
- την ενημέρωσή μου σε παιδαγωγικά θέματα
- τη συμμετοχή μου σε συνέδρια-ημερίδες
- την συνεργασία μου με τους επιστημονικούς φορείς
- την ποιοτική πορεία του μαθήματός μου
- την χρήση Ιντερνετ για διδακτικούς σκοπούς
- την βιβλιογραφική ενημέρωση
- τη συμμετοχή μου σε μεταπτυχιακά προγράμματα
- την προσωπική μου επιστημονική έρευνα

8. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ-ΣΧ. ΣΥΜΒΟΥΛΟ

9. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΓΟΝΕΙΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ

10. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ

15. Παράδειγμα ερωτηματολογίου εκπαιδευτικών με ανοιχτές και κλειστές ερωτήσεις για τις σχέσεις Διευθυντή-εκπαιδευτικών:

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ: Σχέσεις Διευθυντή-Εκπαιδευτικών¹⁵

Το ερωτηματολόγιο δόθηκε για συμπλήρωση σε εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο έρευνας για τη διερεύνηση των διαπροσωπικών σχέσεων διευθυντών/διευθυντριών σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς επίσης και τη διερεύνηση της συμβολής αυτών των διαπροσωπικών σχέσεων στην αποτελεσματική λειτουργία της σχολικής μονάδας.

1. Φύλο: Άνδρας Γυναίκα

2. Είστε εκπαιδευτικός του κλάδου (να γράψετε τον κλάδο στον οποίο ανήκετε).....

3. Υπηρετείτε ως

Διευθυντής/Υποδιευθυντής	Εκπαιδευτικός
☐ Σε δημοτικό σχολείο	☐ Σε δημοτικό σχολείο
☐ Σε γυμνάσιο	☐ Σε γυμνάσιο
☐ Σε γενικό λύκειο	☐ Σε γενικό λύκειο
☐ Σε επαγγελματικό λύκειο	☐ Σε επαγγελματικό λύκειο
☐ Σε.....	☐ Σε .....

(Αν υπηρετείτε σε άλλο σχολείο, σας παρακαλώ να συμπληρώσετε την τελευταία σειρά)

4. Έτη υπηρεσίας:

- Έτη υπηρεσίας ως Διευθυντής της Σχολικής Μονάδας που υπηρετείτε σήμερα: ...
- Έτη υπηρεσίας ως Διευθυντής Σχολικής Μονάδας γενικά: .....
- Έτη υπηρεσίας ως εκπαιδευτικός της Σχολικής Μονάδας που υπηρετείτε σήμερα:
- Έτη συνολικής εκπαιδευτικής υπηρεσίας (ως εκπαιδευτικός και ως διευθυντής)

¹⁵ Κούλα, Β. (2011) *Οι διαπροσωπικές σχέσεις διευθυντών σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών*, Συμβολή στην αποτελεσματική λειτουργία της σχολικής μονάδας, Διδακτορική Διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης .

5. Ασκείτε έργο:

Διευθυντής/Υποδιευθυντής	Εκπαιδευτικός
☐ Μόνο διοικητικό	☐ Μόνο εκπαιδευτικό
☐ Διοικητικό και διδακτικό	☐ Εκπαιδευτικό και γραμματειακή υποστήριξη
α Διδάσκω... ώρες εβδομαδιαίως	☐ Άλλο, ποιο: .....

6. Σπουδές πέραν του βασικού σας πτυχίου:

- Πτυχίο εξομοίωσης (αφορά στους/στις διευθυντές /διευθύντριες και τους/τις εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης)
- Πτυχίο Τ.Ε.Ι
- Δεύτερο πτυχίο Α.Ε.Ι. ο Μεταπτυχιακός τίτλος (master)
- Διδακτορικό Δίπλωμα.
- Κάποιες άλλες; Ποιες.

7. Επιμόρφωση:

- Διδασκαλείο
- Σ.Ε.Α.Δ.Ε.
- Σ.Ε.Λ.Μ.Ε.
- ΣΕ ΑΕΤΕ (νυν ΑΣΠΑΓΓΕ)
- ΠΕΚ
- Προγράμματα παρακολούθησης σε πανεπιστήμιο
- Προγράμματα παρακολούθησης στο παιδαγωγικό ινστιτούτο
- Κάποια άλλη; Ποια: .....

7. Ξένες γλώσσες:

- Ναι
- Όχι

9. Όσοι/ες απαντήσατε καταφατικά γράψτε τη γλώσσα και το επίπεδο κατοχής της:

Γλώσσα	Επίπεδο

10. Πόσοι/ες εκπαιδευτικοί υπηρετούν στη Σχολική Μονάδα που εργάζεσθε σήμερα:
(να γράψετε τον αριθμό) .....
11. Η Σχολική Μονάδα που εργάζεσθε διαθέτει και άλλο προσωπικό, εκτός του εκπαιδευτικού προσωπικού;
- Όχι
  - Ναι
12. Όσοι/ες απαντήσατε καταφατικά, να γράψετε το προσωπικό: (μία ή περισσότερες απαντήσεις)
- Φύλακας
  - Επιστάτης
  - Γραμματέας
  - Άλλο. Ποιο:
13. Πόσοι μαθητές και πόσες μαθήτριες φοιτούν στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε;
- Μέχρι εκατό μαθητές/τριες
  - Από εκατόν ένας/μία μέχρι εκατόν· πενήντα
  - Από εκατόν πενήντα ένας/μία μέχρι διακόσιοι/ες
  - Πάνω από διακόσιοι/ες ένας/μία
14. Ποιες είναι οι σχέσεις ανάμεσα στον/στη διευθυντή/ντρια και τους/τις εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε σήμερα: (μία απάντηση)
- Υπηρεσιακές
  - Τυπικές
  - Άλλου είδους. Τι είδους:
15. Πόσο σημαντική θεωρείτε τη συνεργασία ανάμεσα στον/στη διευθυντή/ντρια και τους/τις εκπαιδευτικούς για την εύρυθμη λειτουργία της Σχολικής Μονάδας; (μία απάντηση)
- Καθόλου σημαντική
Ελάχιστα σημαντική
Λίγο σημαντική

Πολύ σημαντική

Πάρα πολύ σημαντική

16. Πόσο χρήσιμη θεωρείτε τη συνεργασία ανάμεσα στον Διευθυντή και τους εκπαιδευτικούς για θέματα σχετικά :

(να απαντήσετε με: καθόλου- πολύ λίγο-λίγο- πολύ – πάρα πολύ)

- με τη διοίκηση του σχολείου
- με τη λειτουργία της σχολικής μονάδας (π.χ. θέρμανση)
- με θέματα προσωπικού
- με την υλοποίηση των εκπαιδευτικών σκοπών του σχολείου
- με την οργάνωση και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- με την οργάνωση και υλοποίηση σχολικών εκδηλώσεων
- με τη συμπεριφορά των μαθητών
- με την επίδοση των μαθητών
- με το σύλλογο γονέων και κηδεμόνων

17. Πόσο συχνά υλοποιούνται συναντήσεις συνεργασίας ανάμεσα στο διευθυντή και τους εκπαιδευτικούς για θέματα σχετικά:(να απαντήσετε με: καθόλου- πολύ λίγο- λίγο- πολύ – πάρα πολύ)

- με τη διοίκηση του σχολείου
- με τη λειτουργία της σχολικής μονάδας (π.χ. θέρμανση)
- με θέματα προσωπικού
- με την υλοποίηση των εκπαιδευτικών σκοπών του σχολείου
- με την οργάνωση και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- με την οργάνωση και υλοποίηση σχολικών εκδηλώσεων
- με τη συμπεριφορά των μαθητών
- με την επίδοση των μαθητών
- με το σύλλογο γονέων και κηδεμόνων

18. Η επικοινωνία του/της διευθυντή/ντριας με τον σύλλογο των εκπαιδευτικών γίνεται: (μία απάντηση)

- Μόνο στις τακτικές συνεδριάσεις του συλλόγου διδασκόντων
- Μία φορά την εβδομάδα

- Σε καθημερινή βάση
- Κάθε φορά που προκύπτει ανάγκη

19. Σε ποιον βαθμό επηρεάζουν την ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων των διευθυντών/ντριών με τους/τις εκπαιδευτικούς οι παρακάτω παράγοντες: (να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις)

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	Καθόλου	Πολύ λίγο	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ
Το φύλο του/της εκπαιδευτικού					
Η ηλικία του/της εκπαιδευτικού					
Η ειδικότητα του/της εκπαιδευτικού					
Η οικογενειακή κατάσταση του/της εκπαιδευτικού					
Τα εξωτερικά γνωρίσματα (φυσική ελκυστικότητα) του/της εκπαιδευτικού					
Τα αυξημένα προσόντα του/της εκπαιδευτικού					
Η προσωπικότητα του/της εκπαιδευτικού					
Η συνδικαλιστική ιδιότητα του/της εκπαιδευτικού					

20. Με ποιους/ες συνεργάζονται περισσότερο οι διευθυντές/ντριες στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν (αν αντιμετωπίζουν) στη σχολική τους μονάδα: (μία ή περισσότερες απαντήσεις με σειρά προτεραιότητας I, 2,3 κλπ.)

- Με τον/τη διευθυντή/διευθύντρια διεύθυνσης
- Με τον/την προϊστάμενο/η γραφείου
- Με τον/τη σχολικό/ή σύμβουλο
- Με τον σύλλογο διδασκόντων

- Με τον σύλλογο γονέων και κηδεμόνων
- Με τα μαθητικά συμβούλια

21. Ποιες ενέργειες (εκπαιδευτικών, μαθητών/τριών, διευθυντών/ντριών) δημιουργούν προβλήματα στην ανάπτυξη των καλών διαπροσωπικών σχέσεων ανάμεσα στους/στις διευθυντές/ντριες και το εκπαιδευτικό προσωπικό; (μία η περισσότερες απαντήσεις με σειρά προτεραιότητας 1, 2,3 κλπ.)

- Αργοπορία (ασυνέπεια ως προς το ωράριο) των εκπαιδευτικών
- Αργοπορία (ασυνέπεια ως προς το ωράριο) των μαθητών
- Συχνές απουσίες των εκπαιδευτικών
- Συχνές απουσίες των μαθητών
- Κακή οργάνωση των συνελεύσεων
- Η μη συμμετοχή εκπαιδευτικών σε δραστηριότητες του σχολείου
- Η μη συμμετοχή μαθητών/τριών σε σχολικές εκδηλώσεις
- Ανάρμοστη συμπεριφορά μαθητών/τριών
- Αυταρχική συμπεριφορά εκπαιδευτικών
- Αυταρχική συμπεριφορά διευθυντών/τριών

22. Σε ποιον βαθμό οι παρακάτω παράγοντες συμβάλλουν στη διαμόρφωση καλών διαπροσωπικών σχέσεων ανάμεσα στον/στη διευθυντή/ντρια και τους/τις εκπαιδευτικούς:

(να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις)

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	Καθόλου	Πολύ λίγο	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ
Η επιβράβευση των εκπαιδευτικών από τον/τη διευθυντή/ντρια					
Ο/η διευθυντής/ντρια λαμβάνει υπόψη του/της τη γνώμη των εκπαιδευτικών για θέματα σχετικά με το έργο της σχολικής μονάδας					

Ο/η διευθυντής/ντρια προγραμματίζει από κοινού με τους/τις εκπαιδευτικούς της σχολικής του μονάδας τις εκπ/κές δραστηριότητες που θα υλοποιηθούν στην τρέχουσα σχολική χρονιά					
Ο/η διευθυντής/ντρια ενημερώνει τους/τις εκπαιδευτικούς για τα προγράμματα που πρόκειται να γίνουν κατά την τρέχουσα χρονιά					
Το κύρος που διαθέτει ο/η διευθυντής/ντρια					
Η ευγενική συμπεριφορά αμφοτέρων					
Η συνέπεια αμφοτέρων					

23. Σε ποιον βαθμό οι καλές διαπροσωπικές σχέσεις ανάμεσα στο διευθυντή και τον εκπαιδευτικό συντελούν : (να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις)

	καθόλου	Πολύ λίγο	λίγο	πολύ	Πάρα πολύ
Στο να εκτιμούν οι εκπαιδευτικοί τον διευθυντή					
Στο να εκτιμούν οι μαθητές τον διευθυντή					
Στο να εκτιμούν οι γονείς των μαθητών τον διευθυντή					
Στο να νιώθουν οι διευθυντές ικανοποίηση από το επάγγελμά τους					
Στο να νιώθουν οι εκπαιδευτικοί άνετα στην άσκηση του εκπαιδευτικού τους					

έργου					
Στη δημιουργία φιλικού κλίματος στη σχολική μονάδα					
Στην αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας					

24. Σε ποιο βαθμό οι παρακάτω παράγοντες καθίστανται εμπόδιο στη δημιουργία καλών διαπροσωπικών σχέσεων ανάμεσα στο διευθυντή και τους εκπαιδευτικούς (να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις)

	καθόλου	Πολύ λίγο	λίγο	πολύ	Πάρα πολύ
Η επίπληξη των εκπαιδευτικών από το Δ/ντή					
Ο εκνευρισμός του Δ/ντή					
Η δυσθυμία του Δ/ντή					
Η τυπική στάση του Δ/ντή					
Όταν οι εκπαιδευτικοί ασκούν κριτική στο έργο του Δ/ντή					
Όταν οι εκπαιδευτικοί δεν υπακούουν στις εντολές του Δ/ντή, εφόσον έχουν αντίθετη γνώμη					
Όταν οι εκπαιδευτικοί εκδηλώνουν θυμό και δυσαρέσκεια για τη συμπεριφορά του Δ/ντή					
Όταν οι εκπαιδευτικοί δεν αναλαμβάνουν εργασία πέραν του					

διδασκτικού τους ωραρίου					
Η άσκηση πίεσης από το Δ/ντή στους εκπαιδευτικούς για θέματα εργασίας					

25. Η έλλειψη καλών διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ του/της διευθυντή/ντριας και των εκπαιδευτικών έχει ως αποτέλεσμα: (μία ή περισσότερες απαντήσεις με σειρά προτεραιότητας, 1, 2,3, κλπ.)

- Ο/η διευθυντής/ντρια να βρίσκεται διαρκώς σε στρες κατά την εκτέλεση του έργου του
- Ο/η διευθυντής/ντρια να θυμώνει με το παραμικρό
- Οι εκπαιδευτικοί να μη νιώθουν άνετα στη σχολική τοικς μονάδα
- Οι εκπαιδευτικοί να είναι συνεχώς σε υπερένταση
- Οι εκπαιδευτικοί να μη θέλουν να εργαστούν' πέραν· του υποχρεωτικού διδακτικού ωραρίου
- Το έργο της σχολικής μονάδας να μην είναι αποδοτικό

26. Σε ποιον βαθμό θα βελτιώνε τις διαπροσωπικές σας σχέσεις η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού από τον/τη διευθυντή/ντρια; (μία απάντηση)

- Καθόλου
- Πολύ λίγο
- Λίγο ο Πολύ
- Πάρα πολύ

27. Διατηρείτε επαφή μεταξύ σας και εκτός του σχολικού περιβάλλοντος;

- Όχι
- Ναι

28. Αν ναι, αναπτύσσονται καλύτερες σχέσεις ανάμεσά σας;

- Όχι
- Ναι

29. Νομίζετε ότι θα υπήρχαν καλύτερες διαπροσωπικές σχέσεις ανάμεσα στον/στη διευθυντή/ ντρια και τους/τις εκπαιδευτικούς, αν η θέση του/της διευθυντή/ντριας ήταν μόνιμη;

- Όχι
- Ναι

30. Νομίζετε ότι θα αναπτύσσονταν καλύτερες σχέσεις ανάμεσα στον/στειυθυντή/ντρια και τους/τις εκπαιδευτικούς αν η εκλογή του/της διευθυντή/ντριας γινόταν αποκλειστικά από τον σύλλογο διδασκόντων;

- Όχι
- Ναι